

БЮДЖЕТ для громадян

Новоалександрівська ОТГ

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

Ми розпочинаємо наступний проект - відкритий бюджет, чи бюджет для громадян!

Бюджет для громадян потрібен для підвищення рівня прозорості використання публічних коштів, сприяє участі громадян в процесах бюджетування та максимально спрощує бюджетну інформацію для жителів громади. Ми вважаємо, що коли жителі громади знають більше про бюджет та краще розуміються на ньому, то це в свою чергу допоможе нам створити згуртовану громаду з високим рівнем довіри один до одного, залучити громадян до процесів ухвалення рішень та визначення спільного майбутнього громади. І як результат ми побудуємо спроможну громаду з високим рівнем життя та комфортними умовами для проживання в цілому для кожного нашого мешканця.

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається звідки громада буде отримувати кошти, а також на що витрачати. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може витрачати кошти бюджету. Бюджет та зміни до нього затверджується рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші та інші ресурси, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави як для конкретних цілей, так і без конкретного призначення. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи, трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим на виконання конкретних повноважень, які делеговані державною. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для повноцінної роботи державних установ. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, задля утримання установ освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту населення, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи на змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження установ, які вони отримують від надання послуг (від оренди приміщень, реалізації майна, харчування дітей), а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій, благодійні внески, дарунки від юридичних та фізичних осіб.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства, тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

01

Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто, той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Разом 3. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ
ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ

ЗВІТУВАННЯ
ПРО ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ

РОЗГЛЯД ТА
ЗАТВЕРДЖЕННЯ
БЮДЖЕТУ

ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ

02

Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад відділ освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

03

Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

04

Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

05

Звітування про виконання бюджету

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-те березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представитись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

Як можна впливати на бюджет своєї громади

СІЧ

ЛЮТ

БЕР

КВІ

ТРА

ЧЕР

ЛИП

СЕР

ВЕР

ЖОВ

ЛИС

ГРУ

01

02

03

04

05

1. Липень-вересень

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом поштою чи електронним;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документа. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

2. Травень-жовтень

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

4. Січень-грудень

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується.

3. Листопад-25 грудня

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситься певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

5. Січень-15 березня

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

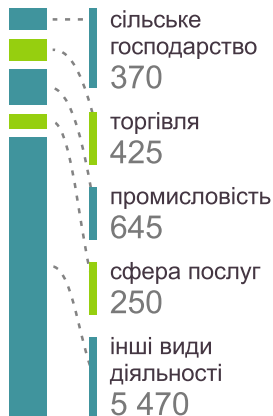
- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), такі всього бюджету в цілому.

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Розподіл населення за галузями:

Галузі діяльності підприємств:

Наша громада зараз

Загальна кількість населення громади
11 616 осіб

Працевлаштоване населення
7 160 (61,6%)

Працевдатне населення:
7 252 (62,4%)

Школи громади:
4

Дитячі садки громади:
2

Центр надання медичної допомоги:
1

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії громади:
5

Стан доріг в громаді:

Площа доріг, що потребують капітального ремонту:
1634 кв.м.

Територія громади займає площу 226,1 кв. км. На території громади є родовища корисних копалин: суглинки.

Якою ми хочемо бачити нашу громаду

Пріоритетами розвитку нашої громади на найближчі 10 років є:

01

Пріоритет 1:

Покращення умов життя шляхом надання високої якості комунальних і публічних послуг;

02

Пріоритет 2:

Включення і активна участь мешканців в культурній діяльності, розвитку творчості і громадянських компетенцій;

03

Пріоритет 3:

Підвищення ефективності використання природних ресурсів;

04

Пріоритет 4:

Створення умов для розвитку місцевої економіки і сільського господарства.

Перелік пропозицій, які були підтримані:

1. Придбання альтанки для дитячого майданчика по вул. Паркова с. Новоолександрівка.
2. Придбання саджанців туї для озеленення дитячого майданчика по вул.Парковас.Новоолександрівка.
3. Благоустрій дитячого майданчика по вул. Паркова с. Новоолександрівка (укладання плитки).

Всі пропозиції були враховані.

Бюджет Новоолександрівської ОТГ наповнюється з трьох основних джерел – податкові, неподаткові надходження та офіційні трансферти.

На 2019 рік заплановані надходження у сумі **100 млн 365 тис. 906 грн**, з них загальний фонд - **97млн 5тис. 544 грн**, спеціальний фонд - **3 млн 360 тис. 362 грн**.

Бюджет громади
100,3 млн

Власні доходи
77,7 млн

Трансферти
22,6 млн

ТРАНСФЕРТИ – 22 605,5 тис. грн

Медична субвенція
7 288,1 тис. грн

Інші субвенції
370 тис. грн

Субвенція залишок освітньої субвенції
113 тис. грн

Субвенція «Доступні ліки»
55,7 тис. грн

Субвенція на підтримку осіб з особливими освітніми потребами
70,4 тис. грн

ВЛАСНІ ДОХОДИ ГРОМАДИ – 77 760,4 тис. грн

Податкові надходження (всього) –
75 187,9 тис. грн

Податок на доходи фізичних осіб
31 764,6 тис. грн

Податок на прибуток підприємств
10 тис. грн

Акцизний податок
15 428,5 тис. грн

Рентна плата
128 тис. грн

Податок на майно
11 452,5 тис. грн

Єдиний податок
14 252,2 тис. грн

Туристичний збір
0,1 тис. грн

Екологічний податок
2 152 тис. грн

Неподаткові надходження (всього) –
2 572,5 тис. грн

Доходи від власності та підприємницької діяльності
8,5 тис. грн

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності.
1 355 тис. грн

Власні надходження бюджетних установ
1 128,4 тис. грн

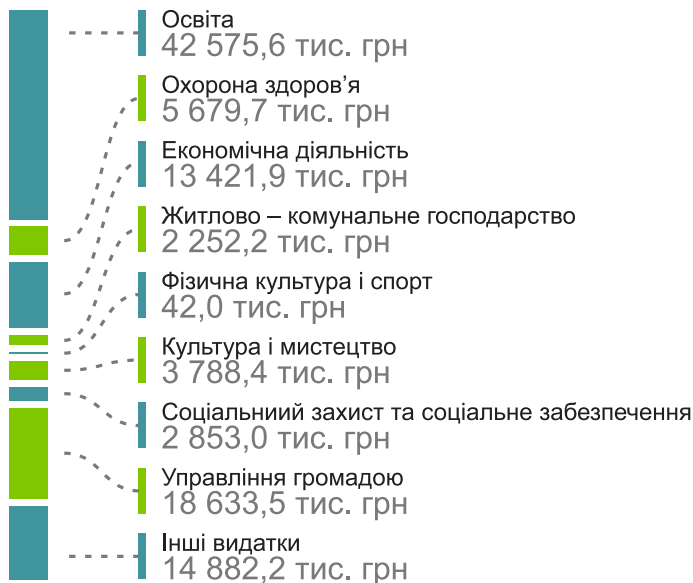
Інші
80,6 тис. грн

Куди ідуть гроші з бюджету

Майже половина видаткової частини бюджету сконцентрована на освітній сфері – 41 %.

При затвердженні бюджету в повному обсязі враховано вимоги Бюджетного кодексу України щодо забезпечення потреби в асигнуваннях на заробітну плату працівників бюджетних установ та проведення розрахунків за енергоносії.

ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ - 104 128,4 грн

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

Управління громадою
18 633,5 тис. грн

Оплата праці	16 789,0 тис. грн
Оплата енергоносіїв	529,0 тис. грн
Інші видатки	1 315,4 тис. грн

Охорона здоров'я
5 679,7 тис. грн

Оплата праці	2 717,1 тис. грн
Оплата енергоносіїв	868,9 тис. грн
Інші видатки	2 093,6 тис. грн

Освіта
42 575,6 тис. грн

Оплата праці	28 574,2 тис. грн
Оплата енергоносіїв	4 577,8 тис. грн
Інші видатки	9 423,7 тис. грн

Загальноосвітній заклад	Кількість учнів	Всього на заклад, тис. грн	Відатки на одного учня, тис. грн
Спец. ЗОШ	432	16 463,9	38,1
Волоська ЗОШ	145	6 737,4	46,5
Старокодацька ЗОШ	118	5 659,1	48,0
Дослідна ЗОШ	53	1 935,2	36,5
Ясла-садок «Світлячок»	113	5 761,1	47,6
Ясла-садок «Ромашка»	51	3580,8	70,2

Бюджет розвитку громади

Бюджет розвитку є важливою складовою місцевого бюджету та інструментом реалізації інвестиційних та інно-ваційних інфраструктурних проектів органів місцевого самоврядування. Кошти цього бюджету спрямовуються на капітальний ремонт, розбудову та реконструкцію об'єктів місцевої соціально-культурної сфери та житлово-комунального гос-подарства та формують місцеву інфраструктуру.

Розмір фінансування в 2019 р. тис. грн.

Реконструкція будівлі інтернату під Навчально-виховний комплекс у с.Новоолександрівка, вул.Паркова 16

● 11 967

Будівництво будинку культури в с.Новоолександрівка, вул.Паркова, 1-к

● 2 000

Будівництво дошкільного навчального закладу на 80 місць, за адресою: с.Старі Кодаци, вул. Шкільна, 2

● 2 000

Будівництво спортивного комплексу з переходом за адресою: с.Волоське, вул. Набережна,42 КЗ «Волоська загальноосвітня школа I-III ступенів»

● 1 000

Реконструкція водопроводу с.Волоське

● 1 000

Контактна інформація

52070 Дніпропетровська обл., Дніпровський р-н,
с. Новоолександрівка, вул. Сурська, 74

(067) 652-02-05

info@novool.otg.dp.gov.ua

Капітальний ремонт пішохідних доріжок
в сел.Дослідне

● 71,9

Реконструкція баскетбольного майданчика в с.Старі
Койдаки, вул.Шкільна 2б, КЗ "Старокодацька ЗШ I-II ступенів

● 87,3

Реконструкція баскетбольного майданчика в с.Волоське
вул.Набережна 42, КЗ "Волоська ЗШ I-III ступенів

● 82,8

Капітальний ремонт (благоустрій території) КЗ
"Старокодацька ЗОШ I-II ступеня" Новоолександрівської
сільської ради по вул. Шкільна 2б

● 86,3

Капітальний ремонт доріг

● 180,1